

féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság
BUDAPESTEN.
 URLET KÜLSŐ VÁCZI-UT
 14. — Fiók-raktár: Kerepesi-ut 77. sz.
csöplő-készülék
 akkora kitértetett
2 és 3 vasú ekék
egyetemes aczél ekéket,
 Schlick- és Vidats-féle
 ekék, talajmivelő-eszközök,
 valamint
 szab. »HALADAS« sorbavetőgépek.
 nykesztő gépek darálók örlőmalmok
 mármá gazdasági gépek Eredeti amerikai
 gépek szállítható mezei vasutak stb
Ferencz urnál. Kis-Várad-utca.
 Arjegyzékek ingyen és bérmentve
 17-18

TÁRSA
 részvénytársulat
SDORFBAN Bécs mellett.
 kényelmébe világszerte kitűnő hírnévnek örvendő
tromos rendszerét,
 képek erejét is felhasználhassák akár egész vá-
 gépek hajtására. Nagy haszonnal alkalmazták
 képek mint a malomkövek, valamint egész ma-
 gépezeteket.
 papír, farost és cellulose gyár-
 tására.
Turbinákat
 a helyi viszonyok szerint
 szerkesztve, pontos szab-
 lyok szerint.
Gáz- és petróleum motorokat
 képek vagy fűtők, egy vagy két hengerrel.
**Fritiók kapesokát és dyna-
 mométereket.** (289.)

AJA
 (mben)
 mda.
 dalmai meghívókat
RTYÁKAT,
FLAPOKAT,
 eszen eszközöketnek
 zimzendők.
 ajja a
 Izléses kiállítás!
 Jutányos árak!
 vidéki
 közöltetnek.
 atványokat izléses beosztással
akon.
 részletben tartatnak.
 eszen teljesítetnek

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 » »
 Negyedévre 2 » 50 »
 Egy hóra 1 » »
 Egyes szám 4 kr.
 A lap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
 bérmentve küldendő.
Előfizethető helyben:
 Földes: K. Lajos könyvkereskedésében
 és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz.)
 alatti.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.
 MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ES VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:
 Négy hasábol petit sorvrt 5 kr. Nagyobb
 terjedelmű s többzori hirdetések alká-
 szerint jutányos áron vétetnek fel. Bolyg-
 díj minden külön bejuttatott 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot napban foglalt
 újdonság sora 50 kr.
 Nyitlított közlemények minden petit sora
 50 krajczár.
 Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőség-
 ben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz.
 alatti.)
 Kériratok nem adótnak vissza.

A vatikáni politika.*

Nem új dolog előttünk, hogy a magyarországi nemzetiségi igazgató Rómára támaszkodik s viszont a vatikáni politika rég időtől fogva törekszik arra, hogy a mi általán. nemzetiségi viszonyainkat a saját céljaira használja ki. A görögkeletiek uniólásának eszméje régóta sarkalja a Vatikánt; ez eszméje megvalósításának révén igyekszik új erőket szerezni s e végből vette föl politikájának az eszközei közé a magyarországi nemzetiségi kérdéssel szembeállítást, élesztgetést, a magyarországi nemzetiségi törekvések legyezgetését. Régóta tapasztaljuk, hogy a Vatikánban erős befolyásuk van azoknak, kik a magyar államessze ellen harcolnak s ezek egy ideig jórészt az uniólásra vonatkozó vatikáni reménykedés előmozdítása révén jutottak Rómában a kulisszák mögött kiinduló kedvezésekhez.

A Vatikán és a magyarországi nemzetiségek barátságos viszonya egyszerre bensőbbé vált, mikor nálunk megindult a liberális áramlat s a magyar közvélemény erős nyomása alatt a kormány fölvette programjába az egyházpolitikai reformokat. Ez időtől kezdve a Vatikán a magyarországi nemzetiségek nyíltan beállott támogatójává lett.

Ha ezelőtt csak rejtélyes taktikázással igyekezett elősegíteni a nemzetiségek ügyét, most már ezt ugyszólván nyíltan teszi. A nemzetiségeket akarja kihasználni a magyar liberális törekvések megállítására. Politikája, amilyen világos, ép oly visszatetsző lehet minden hazafiasan gondolkodó magyar ember előtt.

A »Moniteur de Rome«, mely a Vatikánnak elismert közlönye, mely a római kuria politikájának a közvetlen szócsöve, azóta, hogy Magyarországon az egyházpolitikai reformok mellett a közvélemény erős táborot alkotott: szinte szenvedélyes ellenségeskedéssel viselkedik

irányunkban. Magatartása kétségte-
 lenné teszi azt, hogy a vatikáni körök-
 ben minden eszközt fölhasználják a ma-
 gyarországi liberális áramlat legyőzésére
 s ez eszközök közt szerepel legutóbb,
 még pedig első helyen, a nemzetiségi
 törekvések támogatása.

Most már nem elégednek meg a vatikáni körökben azzal, hogy a római katolikus klérus tisztán az egyházi érdekek szempontjából mgerejkék az egyházpolitikai reformok ellen való küzdelemre. Most már annyira mentek, hogy a magyarországi katolikus híveket egyenesen a magyar államessze ellenségeivé akarják tenni. Vagy egyebet jeent-e az, mikor a »Moniteur de Rome« arra buzdítja Ausztria és Magyarország katolikusait, hogy a szlovok, oláhok és rutének törekvéseit támogassák csak azért, hogy mindezekben a nemzetiségekben szövetségeseiket szerezzenek a liberalizmus ellen való harcban? Világos, hogy ez a fölhívás főképp a magyarországi katolikusoknak szól; mert hiszen a Vatikán a magyarországi liberális reformok ellen tör s ezeknek a megbuktatását tűzte ki feladatául.

A magyarországi nemzetiségek nyíltan állást foglaltak már az egyházpolitikai reformok ellen, mert ezekben a saját túlzó törekvéseik veszedelmét látják és mert az egyházpolitikai reformok első sorban a magyar állam és a magyar nemzet érdekeinek előmozdítására szolgálnának. A nemzetiségeket már nem kell megnyerni a liberalizmus ellen való harcra. Azok már meg is indították a harcot.

Az egyházpolitikai reformok megalkotását nem csupán a liberalizmus követeli. E reformokhoz jelenjök gyakorlati és nemzeti politika eszméje fűződik. Ezekből nemcsak a liberalizmus diadalát várjuk, hanem egyuttal állami létünk és nemzeti szellemünk megerősödését reméljük. A nemzetiségek, mikor állást foglalnak az egyházpolitikai reformok ellen, ezt nem egyházi szempontokból, hanem a

saját nemzetiségi érdekekre való tekintetből teszik.

A liberális haladás megakadályozása, vagy a sokat hangoztatott egyházi érdekek oltalmazása nálunk nem ok, hanem csak ürügy; de ürügynek is csak másodrendű. A nemzetiségek azért félnek az egyházpolitikai reformoktól, mert a polgári házasság és a polgári anyakönyvezés intézményeinek életbeléptetése megfosztja őket a romanizálás és szlávizálás könnyen használható eszközeitől. Ők nem a liberális haladás, hanem a magyar államessze ellenségei. É a Vatikán őket támogatja, az ő törekvéseik támogatására akarja megnyerni Magyarországi katolikusait. Valóban úgy látjuk, hogy a vatikáni köröket teljesen megvakította a liberális győzelemről való féltés s nem veszik figyelembe, hogy Magyarország katolikusainak a hazafiság minden kötelességéről meg kellene feledkezniök, ha az egyházpolitikai reformok megbuktatása kedvéért a haza nyílt ellenségeinek a törekvéseit támogatnák.

A »Moniteur de Rome« felhívása, míg egyrészt teljesen leleplezi a vatikáni körök politikájának visszatetsző természetét és kétségtelemé teszi, hogy azokban a magyar nemzeti érdekek ellenségei viszik a vezérszerepet, másrésztől szerfölött sértő a magyarországi katolikusokra, kikről fölteszi, hogy képesek lennének szövetségzni azokkal, kik a magyar államessze ellen már-már fordalmi hangulatot teremtettek.

A reakció hívei még csak megférhetnek valahogy egy táborban a magyar nemzeti ügy ellenségeivel; de az ország katolikus polgárságához hiába intéz a Vatikán fölhívást; ezeknek lelkiismerete nem oly tág, hogy megengedje nekik a haza ellenségeivel való szövetekezést.

A vatikáni körök előtt két cél lehet. Az egyik az egyházpolitikai reformok megbuktatása, a másik a nemzeti-törekvések előmozdítása révén a nemzetiségek lekötözése. És e két cél elérésére akarja eszközül felhasználni

Magyarország katolikusait. — Valóban nagyszerű terv! A magyar nemzettel magával akarja megveretni s tönkretenni a magyar államot. Magyarország katolikusai sokkal jobb hazafiak, sokkal inkább magyarok, semhogy felháborodással el ne fordulnának ettől a tervtől. Öngyilkosok nem lesznek se a Vatikán, se a nemzetiségek kedvéért. A »Moniteur de Rome« rossz helyre címmezte az ő buzdító fölhívását!

BELFOLD.

A zágrábi érseki szék. A »Politik« szerint a kormány magyar embert akar kinevezni a zágrábi érseki székre: a pápa pedig tiszta horvátot. Ezert nem kerülnek a tárgyalások a nyilvánosság elé.

Közeg város készülődése. Közeg városa erősen készülődik azokra a napokra, a mikor a királyt fogadhatja vendégül. Vizyaznak reá, hogy semmi kelemetlen dolog se zavarja meg a rendet és ezért a főispán indítványozta, hogy díjazott vidéki tüzoltókra bizzak a rend fenntartását. — Közeg város polgár ebben az ügyben értekezletet tartottak és elhatározták, hogy maga a polgárság alkot rendtartó csapatot, mely körülbelül tízsaz polgarból fog állani s melyet erre a tiszteletbeli szolgálatra előzetesen begyakorolnak.

Szatmár város tiltakozása. Szatmár sz. kir. város kedden tartott törvényhatósági közgyűlése rendén szóba került a német katonai átiratok ügye is. A polgármester bemutatva a Hieronymi-féle rendeletet, azt a gyűlés, mert törvénytelen, nem vette tudomásul, hanem elhatározta, hogy a rendelet ellen a miniszternél remonstrál s az országgyűléshez felhívator intéz. Egyben utasította a polgármestert, hogy a netán érkező német katonai átiratokat elintézés nélkül utasítsa vissza.

Demonstráló horvátok. A Pola magyar hajón — mint Fiuméből írják — a fümeeiek Veglia olaszjók osztrák helységbe rándultak. Ugyanekkor a Sokol hajón nagyobb horvát társaság Zengből ment oda. A horvátoknak nem tetszett a magyarok társasága és tüntetni kezdtettek ellenük. A vegliaiak teletül erre a Rakoczi játszták, ami olyan dűlbe hozta horvát testvereinket, hogy kövekkal kezdték a hajórol a közönséget dobálni, és az addig tartott, míg a Sokol el nem indult. Mikor a Pola hajó este visszament Fiume

A „DEBRECZEN“ TARCZÁJA.

Szól a harang...
*Szól a harang bánatosan, halkán,
 Szívem is oly bánatosan dobban.
 Halottnak szól a harang oly busan;
 Hajh! a szívem, árva szívem, az is annak dobban!*
*Sírva viszik a halottat sírba,
 Rápereg a könny a koporsóra.
 Hát te, hogyha bus ítem leültem,
 Hátlen leány, csalfa leány megsírat-s-e énem?*
*Megsírat-s a sírba nyugszom szászszor,
 Fűző szived tudom értem gyászol.
 Megvet-e mig szeretlek s öltem:
 Csalfa leány, ha megháltam, se sírass hát énem!*
 M-i.

Komárom hőse.
 — Dr. Vajda Emil új könyvéből. —
 (Haynau! — A néma fővezér. — Pered és Zsigárd. — Három a táncz. — 24 óra a fővárosban. — Kossuth haditerve. — Trop tárd! — Praetorianusok Görgey körül. — Klapka mint köztvetítő. — Drága könnyek ősz pillákon. — Görgey színt vall. — Római jellem római erély híján. — A haza szent nevében! — Az aradi szemföldő első szála. — A legvéresebb csata. — Benn az örvény sodrában.)

Az orosz invázióval új ember kellett az osztrák sereg élére is. »Tábornok — a Caraffa iskolájából. Katona és bakó egy személyben.«
 Akadt keresés nélkül! Családi neve szerint: Haynau! Olaszországi szereplése után: a bresciai hyéna! Verőzőnővel, ártatlan verőzőnővel írta be a nevét Italia évkönyvébe. Özegek és árva égő könnye kiáított ott

bosszuért az égre! S egy óriási temető új keresztelkel telt meg friss sírhalmok fölött, a miket Haynau vadállati bosszujra népesített be védetlen áldozatok, politikai martírokkal.
 Ugy kezdte nálunk, a hogyan ott végezte. Alig teszi lábát magyar földre, megvilan kezében itt is — a hóherpallos.

Mednyánszky László báró őrnagyot, Gruber századost, Raza protestáns lelkészt egymás után — törvényes eljárásnak meg a színt is mellőzve — verpadra hurcozják az ő parancsából.
 Memento véres betűkben, mi vár a magyarra, ha legyőzetik?
 Kossuth megerzi és megérti azt!
 Velőtrázó hangokon hívja föl nemzetét kétségbeesett védekezésre. Szívzaggató fohászokkal esdekel Európának segélyért, végveszélyben forgó hazája számára.
 Visszhang felel mindenfelől!

Csak Görgey lelkeben nem! Sötét gondolatok születnek, nőnek, kelnek ott szárnnya tömegesen! S ha nem tervszerű arulás, nemzet-ötő tevédek és botlások irtózatosszövevénye, minden szava, tette, s hadvezéri egész eljárása innen kezdve.

Halotti lepel egyeseknek, szemföldel mil-lóknak.
 Azok közé tartozom, kik a tárpéji szirtet kevésbé szent, de ép oly szomorú helynek nezik, mint a Golgothát. Sőt talán még szomorubbannak. Veszthely, a hol egy nemzet, a bíró és vegrehajtó saját vérvél festi pirosra a köveket, mélyebben meghat és megrendít az egyeni önkény és visszatörítés bármily iszonyatos és embertelen kicsapongásainál.
 S midőn a feligazított közvélemény önjöngő lelkesedés vád lábában, vagy bosszut szomjazva vak dűhében rít teszi kezét historiai szereplőre, valami titokzatos reakció lelke-

ben mindig arra sarkal, hogy az áldozat pártjára keljek s megföllebbezzem a vesztés felpörtét a nagy tömeg elhamarkodott vagy egyoldalú ítéletével szemben egy magas és igazságos fórum — a történelem elfogulatlan fórumához.

Görgeyre nézve »e föllebbezést bona fide« ő maga tette lehetetlenlé emlékirataival. Csak lelketlen kalandor beszélhet, írhat így oly időben, mikor elbukott hazaja verben fetreng, könyben azik, rabigában szenved; koszorús bójársainak egyrésze bitófa tövében alszik, másik része nyirkos börtön fenékén silylik, vagy hontalanul bolyong szanaszét a nagy világban. S az eltiprott nemzet sziklakéti megindító mély gyászában és keservében némi vigaszt és reményt csak a közelmúlt emlékeiből meríthet. Ausztria kegyelem kenyérén szánalmas alak volna Görgey e cynismus nélkül is. De tárgyilagos önévelmetlő jogosnak kellene elismernünk, érveit a multra nevezé jóindulattal latogatnunk, vallomásait a bányavárosi, gödöllői, vaczi stb. nagy napok verfényében látnunk, ha az emigráció nyílt és erős vádjaira helyzete által parancsolt szerep, merészkelt hangon felel — s nem árulja el minden sorával, hogy az osztrák nyugdíj ropogós bankói neki »non oient«, sőt, hogy rászolgálami szándékszik ezekre, midőn legszentebb és legdrágább nevében és emlékeiben alítja pelengerre a magyar szabadságharcot. Am legyen igazuk az új korszak ívankáinak, hogy Görgey nem volt hazaáruló! A szívtelen ember rossz hazafi latszata alól, a »Mein Leben und Wirken« megjelenése után egy Ozezeannal sem lehet őt tisztára mosni. S adas eg bar meg neki a legteljesebb fölmentés szándékaira nézve; eslekvése fölött kérelmetlenül pálcázat törnek az elpalasztóhatlan ridég tények meg azon nyhfe formában is, a hogy Klapka je-

gyezgette föl azokat, különböző irataiban mindig bőkezű kímélettel és sokszor majdnem subjectiv kedvezéssel és végrehajtsással.*

Budavára ismét a miénk leven, a magyar kormány is tüstént székhelyet cserél. Visszaterése és bevonulása a fővárosba vetekedett a legzajosb, legfényeseb kapitoleumi diadalmennetel. Az ifjú tavasz minden virágát odaszórták a kormányzó negyes fogata elé s önfedelt, mámoros föllángolással torokszakadtából eljenztek meg azok is, a kik pár nap előt — Hentzi bombáitól koldusbotra jutván, kezeiket tördelték, hajukat tépdesték az utcákon s pokolra kívántak minden szabadságharcot.

Ugyanaz a színvágás ejtette most is tévedésbe a magyar közvéleményt, a mely nemrég minapában Windischgrätz herczegnek vette

* Görgeynek pár evvel ezelőtt néhány kormányparti volt honvéd, aktuális cselzattal, Visegradon fölrotat kézbesített, hogy nem tekintik őt hazaárulóknak. — E furcsa okmányt Klapka is aláírta. S »Emlékiratai« egy jegyzetében ujbol ismétli, hogy nem bánta meg nagyielkűségét s fontartja, amit ott aláírt. Ha isten segít, »Kossuth« és »Klapka« életrajza után megírom Görgeyét is, kinek 49-iki szereplését eddigre leginkább csak »fegyelmi szempontból«, vonatkozásban a kormányhoz és kormányzóhoz rostálgattak. Arra, hogy Görgey hazaárulónak helyegeztessék végvérvénytel, ez az egyoldalú vizsgálat nem adhat elég szilárd és széles alapot. Itt az ideje, melyekben belepillantani a mar tüzgádag anyagkészlet világnál, e fenomenális katonai nagyság vesébe; kitérülmi őt a szabadságharcz halhatatlanjai közül s oda lökni martalekul az örök halálnak és karhozatnak csakis akkor lesz jogos, ha így sikerül rábírtni, hogy a haza elvesztése és elárulása erkölcsileg is egyet jelent nála. Dr. V. E.

meba, a városi zenekar újra a Rákóczi-indulólt játszotta, a vegliak tűzijátékot rendeztek a magyarok tiszteletére és „Evviva Ungheria” kiáltásokkal bucsuztak el vendégeiktől.

A Pituk—Pável-ügy.

A Pituk-féle ügyben ismét felkavarodnak a kedélyek, annyival is inkább, miután új röpirat megjelenése van kilátásban.

Az oláhok Aradon felette fészkelődnek, elannyira, hogy Pituk kénytelen örökös lakást változtatni, nehogy a bérenczek kilesven, leűssék.

Különbö napról-napra kapja Pituk az üdvözlő iratokat.

Lukács Gyula, a biharmegyei nagyszalon-tai kerület országgyűlési képviselője, ezeket írta Pituknak Lelléről:

Főtisztelendő ur! Ha a biharmegyei képviselők között, nálam alkalmasabb nem találkozik, úgy a Pável ügyben szeptemberben én fogok interpellálni.

Nagyon leköteleznék, ha röpiratból egy példányt ide Lellére szives volna küldeni, hogy addig is tanulmányozhassam.

Együttal kérem, hajlandó volna-e az interpellációhoz egyébb, minden kétségen felül álló adatokat szolgáltatni, vagy esetleg, ha e tárgyan felkeresnem Aradon, kész volna-e főtisztelendőségét egyébb adatokat elmondani?

Férfiass feleléseért fogadják főtisztelendő ur szives üdvözlőmet, mely után maradtam

Öszinte híve

Lukács Gyula,

a biharmegyei nagy-salon-tai kerület országgyűlési képviselője.

Nagyváradon elkedvetlenedést okozott az a még eddig meg nem erősített hír, hogy a kormány Beöthy Andor alispánt nevezte ki kormánybiztosnak. Az aggodalmaskodók attól tartanak, hogy ez a kinevezés a Pável ügynek elejtésével egyetelmű. Más hírek szerint a belügyminiszter Kaffka László osztálytanácsost küldi le kormánybiztosnak. — Laurán kanonok hosszabb nyilatkozatban védekezik az ellene emelt vádak ellen. A tüntetések az ügyességet is foglalkoztatják már. — Igen sok ember ellen tetek följelentést — köztük ügyvédek, tanítók és helypirok ellen is.

Pável püspök az „E—s” tudósítója előtt azt a furcsa kijelentést tette, hogy a „Nagyvárad-ot, mely először hozta nyilvánosságra a püspök ur dakóromán üzemelt, Sipos Orbán, Biharmegye főtanfelügyelője sugalmazta, valamint a tanfelügyelő volt az ellene indított akció főszereplője.

Ha így volt a dolog: gratulálunk Sipos Orbánnak!

volt el a személtágot. A főváros politikai jelentőségével mérve a legújabb fordulat stratégiai fontosságát és becsét, ezer ember közül 999 szentül hitte, hogy túl vagyunk az árkon, s a „budapesti polgárság” — írja Kossuth Klapkának — „bennünk a nemzeti szabadság és függetlenség eszméjét”, mely kaprázatos tünder-álmából boldogító valósággá lett immár, „üdvözölte és ünnepelte.”

Görgey persze nem rágta magát ilyen edes, de balga önműltában. Az orosz intervenczióban halálos döfést látott ő már akkor is, mikor kémei s más tudósítások révén számokban még nem volt biztos tudomása ennek anyagi ereje és mérvei felől.

S tisztában lévén azzal is, hogy ő a helyzet ura, s a kezében a jövő kulcsa, elhatározta, hogy azonnal a maga útján fog járni s füle mellett becsálja el a kormányának saját terveibe ütköző bármily utasítását.

Tuiságosan közlékeny Görgey soha sem is volt. Utszéli adomákban közzéjón forgott azon megjegyzése, hogy „a tűzbe dobna a sípkáját, ha szandekából valamiképpen ez megsejtene.” De most még azok előtt is titkolózott, a kiknek hivatalos jogcímeik volt az ő bizalmára; névszerint Klapka előtt is — azért „mert tulbizalmas lábon áll Kossuthal.” Meltán sóhajt föl hát utóbbi Klapkának címzett egyik levelben: „Megvallom, nekem ez az állapot nagy aggodalmat okoz, s nagy oka van kérni: „Hasson Görgeyre jó irányban, térítse igaz utra!” Rövid idő múltán már három vereségről röpül vészír a fővárosba, és Pered, Zsigárd, Győr szomorú három emléke lesz mindenba évkönyveinkben a Görgey „néma-öntéjűségének.

Habár a magyar eget derültnek az oroszok betörésén innen csak az optimisták látták: három ilyen villámcsapás egyszerre, mégis váratlanul jött mindeneknek s megrendítette a legerősb kebleket is.

„Az erőnk összpontosítása és egyesítése a Tisza vagy Maros vidékén, kiált föl latnoki inspirációval Kossuth, az egyetlen eszköz, mely a hazát ily nagy veszélyből még menti.” S midőn Klapka, a ki magántügyben ep ekora a fővárosban járván, fölkereste a kormányzót, egy véleményben van vele, azonnal kiadja a szélrőzsa minden irányában idecélező parancsait az egyes seregvézereknek.

A féltett oláhok.

Debreczen, aug. 16.

(K. B.) Nagyváradon megindították a vizsgálatot mindazok ellen, kikről azt hiszik, hogy mozgatói voltak a tüntetéseknek. Azt is rebesgetik, hogy kormánybiztost küldenek Nagyváradra, ki aztán vas-kezzel tartsa feken a magyarságot, nehogy azoknak a kedves oláhoknak valami bajuk történjék.

Ha kézre kerítik s megbüntetik azokat, kik a nagyváradai tüntetések alkalmából magán-vagyont romboltak, azt nem lehet kifogásolni. A tüntetésnek nem okvetlen kelléke a rombolás. De hogy megbüntessék azokat is, kik a rombolásban részt nem vettek, de azt akarják rájok kisútni, hogy a mozgalom vezetői voltak: ez már többé nem igazságszolgáltatás, hanem a vérig keserített magyarságnak egyenes üdözése!

Nem a nagyváradai tüntetőket, hanem első sorban Pável püspököt és hazaárulással vádolt társait kellett volna kérdőre fogni, hogy tisztazzak magukat a súlyos vádak alól. Ha bűnösök: bűnhődjenek. — ha pedig ártatlanok, adassék meg nekik a felmentés s az erkölcsi elégtétel.

Amde mindezeideg híre sincs annak, hogy a dakóromán nagy urak ellen megindították volna a keresetet. A kormány nagyon gyöngye a nemzetiségi izgatással szemben (bez-zeg siet a tüntető magyarok megbüntetésével) s ez az oka annak, hogy a magyarság bosszúra gerjed s önmaga igyekszik elégtételt szerezni.

A parbajok számát is az szaporítja, hogy a törvény nem vedi a becsületet. Azaz oly enyhén bünteti a becsület-sértéseket, hogy azzal a sértett fel nem lehet megelegedve. A ki tehát kényes a becsületére, az nem tehet egyebet, minthogy az önbíráskodás fegyveréhez, a parbajhoz nyúl, hogy önmagának elégtételt szerezzen. — Ilyen formán van most a magyar társadalom a nemzetiségi izgatással szemben. Látja, tapasztalja, hogy ezek az izgatók kik a magyar nemzet becsületében gazolnak, vagy csak nagyon enyhé büntetésben részesülnek, vagy egyáltalában nem bűnhődnek, — nem esoda t-hat, ha a fölgerjedt nép önbíráskodást akar elővetni.

Ha azt látja a magyar társadalom, hogy a nemzetiségi izgatásokkal szigorúan elbánik — a kormány és az igazságszolgáltatás: elmaradnának az aradi, tordai s nagyváradai jelenetek. Amde midőn látja a kormány bűnös tétlenségét s az igazságszolgáltatás enyhé voltát: nem esoda, ha kihágásokra ragadtatja magát. Nem a tüntető a bűnösök, hanem bűnös a kormány, melynek tétlensége által vérszemét kaptak a nemzetiségi izgatók.

A magyar kormány nem tud tiszteletet szerezni a magyar állameszmének a haza határai közt. A nemzetiségek annyira fölhatódtak már, hogy nyílt lázadásról s polgárháború-ról kell tartanunk. — Az oláhok körében mindig fenyegetőbb hangok emelkednek s ha

Igazi villámcsapás aztán a kormányra az a lakonikus válasz volt, melyet Görgeytől kapott.

A feldunai hadsereg parancsnoka, milliók szemében félisten a mult czimén s leg-erősebb horgonya milliók reményének a jövőt illetőleg is, — noha pár nappal előbb föltéte-nül csatlakozott a kormány föllogásához, szarazon tudatja „hogy ő az ellenség tulnyomó ereje ellen nem képes tovább földözni a főváros-t: annyira nem, hogy ő maga is kénytelen földadni (a Duna jobb partját) s meglapulni Kom-marom védszarnyát alatt. Ha a kormány kész ebbe a várba jönni, jó: ha nem, tüsse föl másutt székelyhelyt, neki pedig mihamarabb küldjön bűségesen pénzt.”

A ki ekkora doronggal köszön, annak szalfával szokás válaszolni! Kossuth, a haza érdekében, zsebre rakott eddig mindenféle személyes sérelmet és megáztatást Görgeytől. — Amde most nem csupán róla s a kormányzói méltóságról vagy a kormány tekintélyéről, hanem a hazáról, a haza létéről volt szó. Ép azért haladéktalanul a következő sorokat intézte Klapkához:

„Kedves tábornok ur!

Görgey megszegte szavát, melyet nekem tegnap egy miniszter és két tábornok által küldött.

Legyen hadügyminiszter, — de fővezér egy pillanatig se lehet tovább!

Mészáros altábornagy fővezérére kineveztetett.

Görgey talán nem fog engedelmessédni! Ez gyalázat volna! Ez árulás lenne! Ép ugy mint a szőszeges és a vak alárendeltség Bayer befolyásának, arulással határos! Borzasztó, a mit nekem ír!

Tábornok ur! A haza, Európa szabadsága függ attól, hogy a hadseregben most egyenletlenség és partviszály elő ne aljon!

En önben római jellemet tisztelek. A haza és a szabadság mindenképp! Tamogassa Mészáros altábornagyot. Az indító okokat közölni fogom önnek.

Isten és a történet ítéli mindnyájunk felett!

Önben nem fogok csalódnai tábornok ur! Pest, 1849. jul. 1.

K O S S U T H,
kormányzó »

majd az oláhok egy néhány erdélyi magyar várost folyjuttanak s lakóit fölkoncolják: akkor talán megmozdul a kormány is s kormánybiztosat küld az oláhok közé. Addig pedig szabad nekik a vásár.

A magyar népet, mely jogos fölhaborodásának tüntetések alakjában ad kifejezést, rendőrökkel kardlapoztatják, csendőrökkel lövetik, huszárokkal agyon-gázolják, a tüntetőket porbe fogják s kormánybiztosat küldenek a nyakukra. Hanem a kedves oláhoknak egy hajuk szála sem görbül meg. Ok szabadon garázdálkodhatnak, lázithatnak, összesküvéseket szöhetnek, nyílt gyűléseken gyalázhajják a magyart, ellenben a magyar népek még az önvédelem sem engedték meg!

A felbujtogatott s a magyar kormány tétlensége által felbátorított oláhok napról-napra vakmerőbbé valik. Véres események vannak készülő felben. Ma még a nagyobb bajnak kellő szigor által elejét lehetne venni, de félt, hogy a további kesedelmeskedés lángba borítja az ország keleti részét s többé nem lesz hatalom, mely a polgárháboru iszonyatosságait elhárítani képes legyen!

KÜLFÖLD.

Whitu bombázatása. Zanzibárból azt jelentik, hogy Omárynak, Whitu volt szultánjának ellenséges magatartása miatt Blanche, Swallow és Sparrow brit hadihajók partra szállítottak haderejüket, a mely két óráig tartó kemény harc után Whitu városát bevette és fölperzseltte. Az angolok vesztesége egy halott, két tisztt pedig könnyven megsebesült.

Véres választási mozgalom Franciaországban. Mint a „Matin” jelenti, Mitchellé Robertet La Rooleban a választógyűlésen egy bunkosbottal súlyosan megsebesítették.

Politizáló diákok elfogatása. Kievből több egyetemi polgárt letartóztattak ama gyanu miatt, hogy Ukronina függetlenségben dolgoznak. Charkovban is letartóztattak egyetemi polgárokat egy manifestum terjesztése miatt, melyben Ukraina függetlenségét követelték.

Wekerle a királynál. Wekerle Mihály miniszterelnök Bécsbe érkezett és onnan Ischibe utazott. Hír szerint magával vitte az egyházi politikai javaslatokat is a királyhoz előleges távobagyás végett.

II. Sándor csár végpercei.

Ollendorf párisi kiadó Notovics Miklós tollából igen érdekes könyvet adott ki „II-ik Sándor csár környezetéről. Elbeszéli ebben fotográfiai hűséggel a II. Sándor csár ellen elkövetett merénylőket is, melyből érdemesnek tartjuk közölni a következőket. A csár előzőleg meglátogatta Alexander nagyhercegnőt hogy fiat, Constantin nagyherceget, — ki az nap lépett be a hadseregbe, fogadhassa. A távozás pillanatában még megölette kis lányát

8879

k. Az ország kormányzója Klapka tábornok urnak.

Ezzennel tudósítom tábornok urat, hogy az ország által ream ruházott hatalomnál fogva mai nap a nemzet nevében Mészáros Lázár altábornagyot (a miniszteri tanács meghallgatásával és hozzájárulással) hazánk összes hadseregei fővezérévé kineveztem és ezenel a nemzet nevében rendelem és parancsolom, hogy az ő rendeleteinek, intézkedéseinek minden hadtest, hadosztály és várparancsnok s általában az összes hadsereg magát alavesse s őt törvényes fővezérüknek ismerni elengedhetlen hazafiai kötelességöknek tart-sák; senki a haza elleni fellázadás büne alatt másképp ne cselekedjék.

A nemzet és szabadság nevében elvárom tábornok urnak annyi hősiességgel és önfelad-ozással tanusított hazaszeretettel, — hogy ezen rendeletnek a parancsnoksága aiatli seregei mindenkitől pontos engedelmességet szerezni, s a hazánkat, sőt Európa szabadságát a jelen vézes pillanatban egyedül megmen-teni képes egyetértést előmozdítani s hazánk és a szabadság megmentésében mindekkorig tanusított hűségével, vitezsgével és lojalitásával minden személyes tekintetet felretéve közreműködni buzgólkodandik, miért tábornok urat a haza szeretetéről, az önértet magasztos jutalmáról s a világ és a historia méltánylásáról a nemzet nevében tisztelettel biz-tosítom.

Kelt Pesten, 1849. Jul. 1.

Kossuth Lajos Szemere Bertalan az ország kormányzója, miniszterelnök.

A jó öreg Mészáros hazafias önmegadással ugyanakkor hajóra szállt s szerencsésen eljutott Almásig. Klapka malicziózus megjegyzése szerint agyuszó útven itt meg fület, élt a gyanupörrel, s hogyssem az osztrákok vagy muszkák harminczadára jusson, re optime geste, visszavezetett inkább a biztos révbe. . . .

Fölösleges megjegyeznünk, hogy a kormány darazsfeszekbe nyúlt. Rég kiadván kezéből a kardot, melylyel az iflyajta gordiusi csomó! baj nélkül vagható ketté, intézkedései holt betűnél többet nem igen jelentettek.

Görgey tábornok mefordította a tételt. Ha két hivatal sok egy embernek, no hát le-

s aztán zárt hintóban a nagyhercegnőhöz kocszított.

Az estélyről visszatérőben parancsot adott a kocsisnak, hogy más uton, lehetőleg néptelen utcákon partjason. Alig ért a kocsi a Katalin-csatorna partjához, egy parasztruhába öltözött fiatal ember bombát vetett a kocsi elé. A bomba iszonyu zajjal felrobant, s megölte a kocsis mellett ülő kocsakot, a kisérő testőrség két emberét és egy kis mészáros legényt, aki kosorot vitt a fején. A kocsi romokba hullott szét az utcán. Nagy meglepetésre a tömegnek, a csár sértetlenül lépett ki a kocsiból.

Felséged méltóztatnék szánkamon helyet foglalni s távozunk, szólt Dvorjewski tábornok a csárhoz közeledve.

— A sebesültek mellett kell maradnom, szólt a csár.

A tömeg elfogta a merénylőt és a csár elé hurcolta.

— Mi a neved?

Az ember hamis nevet mondott Dvorjewski tábornok megkérdezte a csárt, hogy nincs-e megsebesülve?

— Hal! Isten, nem vagyok — felelte a csár, de e pillanatban egy másik nihilista felkiáltott:

Ne halálkoldj még az istennek s egy másik bombát vetett a csár elé. A tömeget s fedte a tűz és füst s mihelyt kitisztult, a csár ott fetrengött véreben.

— Fázom — dagogta.

Körülfötte tizenkét katoná megsebesülten nyögött fájdalomban, köztük a rendőrség főnöke, Kok kapitány. A megmenekültek szánkába emeltek a csárt.

— Fázom — dagogta a csár ismét.

Egy katoná zsebkendőjével bekötötte fejét. A fiatal Gendrikoff gróf, a szánkó mögött állva, tartotta a haldokló csár fejét, befövede casquettejével. Kulibiakine kapitány, ki maga is megroit sebesülve, a szánkó mögött térdelve támogatta a csár testét.

— Megsebesültél Kulibiakine? kérdezte a csár érdeklődéssel.

— Istennek hála, hogy szenvedhetek fölségedért — szólt a kapitány könyök között.

Nikolajevics nagyhercege e pillanatban érkezett a színhelyre:

Sasa, megsebesültél? kérdezte, bizalmasan megszólítva a csárt.

— Fiam, fiam, hol a fiam? rebegte a csár s kilehelte lelkét.

Ujdonságok.

* Polónyi H. Bőszörményben.

Többször foglalkoztunk a „Pesti Napló”-nak a magyar-francia-orosz szövetségről szóló u. n. „leleplezése”, — vel s kifejeztük kételyünket a köze tett okmányok hitelessége iránt. — A „Pesti Napló” tudósítja Polónyi Gáza orsz. gyűl. képviselőt is meglátogatta, hogy kikérje véleményét a „Pesti Napló” irastudománk merész fantáziá-

gyen más a hadügyminiszter. Fővezéréről neki csak Görgey kell.

Közvetítésre megint Klapka vállalkozott. Tapintatos föllépe elismította a botrányt legvalóbb annyiban, hogy a kormány szőgyene kisebb körben rekedt.

Kimondatlan megindító drámai jelenet fejlődött ki, mikor e tárgyanban Pesten járt. Az ősz Csányi, a ki igaz szeretettel eszűgött Görgey, felrehatta Klapkát: „beesett arczaan egy könnyo-epp pergett végig, s remegő hangon mondá, hogy a hazát a bukás szelán látja. Még megmenthető, ha Görgey nemcsak észére, de szíverre is haligatá E vegből levelet is küldött neki, egy eszmenyi, nemes lélek olvaszó melegevel kerve: „ne szakadjon el e kormánytól s ne gátolja tovább a haderők összpontosítását, a mi nélkül a haza megmentését még csak remélni sem lehet.”

Görgey konokasága megindított egy pillanatra. Lemondott a hadügyminiszterségről, s bejegyeztet, hogy levonul a Duna balpartján a központ s onnan Tisza felé. Bayer átkos bol-lyása azonban virradóra visszaterelte ismét a régi állásba. Görgey határozottan és másinat-lanul kijelentette most Klapkának, hogy döntő csata nélkül nem fordít háttat az ellenségnek. Ne mondják, hogy batusló ajtója illant. Előbb a Duna jobb partján végez, s ott vagja kö-röstül magát délnek.

E látszólag búszke és férfias nyilatkozata menthetlenül megásta sírját a magyar ügynek. Ha Görgey a nemzeti had zömével levonul délre (a mit a balparton egyetlen lövés nélkül kivihet vala) — s lángelmei teljes megsejtésével élére állvan az egyesült összerének, mint a lipsei csata vesztesé után hasonló körülmények közt, az első invázió idején Franciaországban Napoleon: így veti itt rá magát a megkülön vált ellenségre — a muszka hadnak aligha nem romjai egyesülhetnek csupán az osztrákkal s ezzel röviden elbanni Görgey-nek már csak gyerekkjáték lehetett volna.

Valóságos jók igék olvashatók, Kossuth egyik idevaló levelében Klapkához:

»A haza — ugymond nemcsak ellenség által veszhet, hanem belső visszavonás által is. Es ama halál lehet dicősd, de ez csak szőgyenteljes, mert ez a nemzetnek öngyű-kössága.»

jában termelt viden nyílatk hogy nézelet jós napján B ő s ő r m e tartja. E rövid mennyire me tesülese, hisze tarthat beszám szőrménynek seioje!

* A ny nyarra, mint tak forró nap nek szeptembe sinec. A gyák A fűrdőből e fele a nyaralo juliusban olya kül. Még egy szűnk s újra a csóndes nyá

* Az a megye terület nem adóban hadmentesség vedékben befű s át bele ért 7821 frt 35 k hányjövődéke fogyasztását is tárván jövőd területén 5231 adóban befűze halasztas enge két esetben pe

* A hu lator már me hó 25-ikere a kor hivatalos nálatnak.

* Rabl negyedmagava vendéglőben volt, estelebe messze a kor megolvassa a Pintye Janos után, megrök akadályozhatt egy 15 főtől futott. Csőre s miután a rabl nem tudta elő megösmerte h rendőroket h sikerült is el- ből már csak bit elvársarolta attekék a kir

* Közé megyei közigá t. főorvos jelt az elmult julit tetemesen javt nyitva. A beto

S minde látogt vetnek a felső dunai. kező furcsa sz zetes fővezér, deletét kezdő. *Főhadis felhivom azon tetét annyira egyenesen: ak hódolni vagy a hogy tudhasasu haza veszélybe séhez járulni szükséges, h részen a hid, kezteben, elro- nak” stb.

Klapka, szintén tett m Görgey a balp lönböző pontja hadoszlophoz össze s bevese Leiningen, Pöl torianus lesza ban sem képz má kifeszítve továra, — s most belé abt bekválnak »t kozni az ellen intenczióhoz.

Nem győ tum előlt, hog söt elvállaja zenyletet is. A bíró együttes hogy ez volt badságharzna Görgey, a néhány nappal bástya fokáról Saját szemével hogy makacs tervhez ime el

* Az egy Klapka, itt me hst előg volt, h puhuljon s piciz, hős számára telt

...zart hirtoban a nagyhercegnőhöz...

Az estélyről visszatérőben parancsot adott a kocsinak, hogy más uton, lehetőleg...

— A sebesültek mellett kell maradnom, mely...

— Mi a neved?

— Egy ember hamis nevet mondott Dvor...

— Hal Isten nem vagyok — felelte a...

Ne halálkodik még az istennek s egy ma...

— Fázom — dadogta.

Küldötték tizenkét katonát megesbésülten...

— Fázom — dadogta a czár ismét.

Egy katonának székendőjével bekötötté fe...

— Istennek hála, hogy szenvedhetek...

Nikolajevics nagyherceg e pillanatban...

Sasa, megesbésültél? kérdezte, bizalma...

— Fiam, fiam, hol a fiam? rebegte a czár...

Ujdonságok.

Polónyi H. Bösörményben. Többző foglalkozunk a Pesti Napló-nak a...

...gyen más a hadügyminiszter. Fővezérérül neki...

Közvetítésre megint Klapka vállalkozott.

Kimondatlan megindító drámai jelenet...

Görgey konokasága megingott egy pillanat...

Klapka, hasonló meggyőződéstől áthatva...

Nem győngéség jele, csak meghajlás a fa...

Görgey, a ki egy kisebb csatározásban...

...haza — ugymond nemcsak ellenség...

Klapka, itt merült föl először a beszélgetésben...

jában termelt szövetség felől. Polónyi csak...

A nyár. Aliz emlékszünk hűvösebb nyarra...

Az adózó vármegye. Hajdúvármegye területen...

A hulla égő kemence munkálatai már megkezdődtek a sinter-telegen.

Rablás. Pintye Janos együtt mulatott...

Közegészségügy. A tegnapi tartott megyei...

S mindennél jellemzőbb és élesebb világot...

Klapka, hasonló meggyőződéstől áthatva...

Nem győngéség jele, csak meghajlás a fa...

Görgey, a ki egy kisebb csatározásban...

...haza — ugymond nemcsak ellenség...

Klapka, itt merült föl először a beszélgetésben...

Klapka, itt merült föl először a beszélgetésben...

Klapka, itt merült föl először a beszélgetésben...

Klapka, itt merült föl először a beszélgetésben...

Klapka, itt merült föl először a beszélgetésben...

inkább az emésztő szervek hurutos és lobbos...

Halálozás, születés és népesedés. Az elmúlt hóban Hajdúmegye területén...

A h-bösörményi főfogházban az elmúlt július hó végével fogva...

Telefonhálózat Székelyhídon. Kovásznay Marcell, a székelyhídi járás...

Állati járványos betegségek. Hajdúmegye területén az elmúlt hóban a házi...

Jóllakott — azután felakasztotta magát. Nagy Sándor harsányi gazda...

Feleségül ment a vejéhez. Még ilyen sem történt...

Vármegye közbiztonsága. A közbiztonsági állapot Hajdúmegye területén...

Következményeket nem említve, érzékeny esorbát...

Azon fölöttébb mellet, hogy az ellenség visszanyomtatva Győr felé fog húzódni...

Csak most szánta rá magát Görgey, hogy lehangolt...

Mostoha testvérek. Egy álláseregletben, mely Németországban szokott vándorolni...

Következményeket nem említve, érzékeny esorbát...

Azon fölöttébb mellet, hogy az ellenség visszanyomtatva Győr felé fog húzódni...

Csak most szánta rá magát Görgey, hogy lehangolt...

Mostoha testvérek. Egy álláseregletben, mely Németországban szokott vándorolni...

Következményeket nem említve, érzékeny esorbát...

Azon fölöttébb mellet, hogy az ellenség visszanyomtatva Győr felé fog húzódni...

Csak most szánta rá magát Görgey, hogy lehangolt...

Mostoha testvérek. Egy álláseregletben, mely Németországban szokott vándorolni...

Következményeket nem említve, érzékeny esorbát...

Azon fölöttébb mellet, hogy az ellenség visszanyomtatva Győr felé fog húzódni...

Gyümölcs-piacz. Sok dinnye-termelő hálát ad az Istennek, hogy végre elkövetkezett...

A kardalósnó imádója. Pál Sándor, a nagyváradi rózsabokor husz esztendő...

A vértannu szebbé. Az oláhok körében gyűjtés indult meg Lukácsiu László részére...

Szülők figyelmébe. Azon szülőknek, kik fia s leány elemi iskolás gyermekeiket...

Apró gonosztevők. Tegnap este a rendőrség 5 kis gyermeket kísért fel a kapitányszákhöz...

Következményeket nem említve, érzékeny esorbát...

Azon fölöttébb mellet, hogy az ellenség visszanyomtatva Győr felé fog húzódni...

Csak most szánta rá magát Görgey, hogy lehangolt...

Mostoha testvérek. Egy álláseregletben, mely Németországban szokott vándorolni...

Következményeket nem említve, érzékeny esorbát...

Azon fölöttébb mellet, hogy az ellenség visszanyomtatva Győr felé fog húzódni...

Csak most szánta rá magát Görgey, hogy lehangolt...

Mostoha testvérek. Egy álláseregletben, mely Németországban szokott vándorolni...

Következményeket nem említve, érzékeny esorbát...

Azon fölöttébb mellet, hogy az ellenség visszanyomtatva Győr felé fog húzódni...

Csak most szánta rá magát Görgey, hogy lehangolt...

Mostoha testvérek. Egy álláseregletben, mely Németországban szokott vándorolni...

Következményeket nem említve, érzékeny esorbát...

Azon fölöttébb mellet, hogy az ellenség visszanyomtatva Győr felé fog húzódni...

Csak most szánta rá magát Görgey, hogy lehangolt...

Mostoha testvérek. Egy álláseregletben, mely Németországban szokott vándorolni...

tartozik a határozathozás a felett, vajon védjegybeli...

Különfélék.

Gyalogló kisasszony. Rodney Lucille kisasszony igazi amerikai vállalkozó szellem.

Kedélyes párba. Igen kedélyes párba foly le a napokban a szt-tamási erdőben...

Eh! a vadászati tilalom a disznókra is áll, nem lehetek.

Aztán ismét visszahajtatott a vendéglőbe. Az ügynek valószínűleg folytatása lesz.

Közzgazdaság. A fegyvercsempész. A német hadügy-miniszterium...

Erdősítési jutalmak. A földmívelési miniszter meg 1892-ben erdősítési versenyre...

A bolygó zsidó. A párisi Figaro című újság ismét világgá röpti...

Különösen a párisi közönség az, a hova minden esztendőben elvetődik néhány ilyen bolygó zsidó.

Jajveszélke és örökké siránkozó hangon beszélnek...

Zsebkönyv és örökké siránkozó hangon beszélnek...

Zsebkönyv és örökké siránkozó hangon beszélnek...

Zsebkönyv és örökké siránkozó hangon beszélnek...

Zsebkönyv és örökké siránkozó hangon beszélnek...

Zsebkönyv és örökké siránkozó hangon beszélnek...

Zsebkönyv és örökké siránkozó hangon beszélnek...

Zsebkönyv és örökké siránkozó hangon beszélnek...

Zsebkönyv és örökké siránkozó hangon beszélnek...

Zsebkönyv és örökké siránkozó hangon beszélnek...

Zsebkönyv és örökké siránkozó hangon beszélnek...

Zsebkönyv és örökké siránkozó hangon beszélnek...

betegséget szimulálnak, a melynek állítólag, valami villámcsapás, vagy árvíz okozta jedség, vagy pedig egy gyermekük hirtelen halála által beállott buskomorság az oka és a mely betegségről legfeljebb azt lehetne következtetni, hogy köszvényfele hideg bántalmakból áll. Mindezeket a párisi orvosok hirneve vonzza Párisba, bizalommal vetik magukat a nagy mesterek elé, hogy azután néhány nap múlva családja és lesújtva más csodaorvos felé vándoroljanak, mint a hogyan a mese mondja a bolygó zsidóról: „Mindenütt hatalmasabb csodatevőt keresve, és sehol sem találva.”

Ezeket a lengyel zsidókon gyógykezelési mánia észlelhető. Nincsen az az orvos, nincsen az a gyógymód, a melyet meg nem kíséreltek volna, mindenütt valami újat, érdekesebbet keresve, hogy néhány nap múlva már örökre elforduljanak tőle.

Jellemző erre Charcot észlelete Moser nevű harmincznyolcz éves lengyel zsidó.

Ez az érdekes beteg belépésekor legott hosszú történetben találta fel bejait, a melyek rheuma, gyomorbeli zavarok, álmatlanság és lidércnyomasokból állottak. Valóságos rajongással beszélt betegsége legundorítóbb jelenségeiről és kifogyhatatlan volt azok előadásában. Charcot távozik, a lengyel zsidó követi udvaron. folyosón át és ha a mesternek sikerült végkép eltűnni, megfog valakit az orvos-tanárak a hallgatók közül és vértelenül örül, ha akad oly nagylelkű is, a ki meghallgatja.

Azután keservesen kezd zokogni és a mikor újra meglátja Charcotot, feléje siet, — megcsókolja a kezét és folyást kiáltja: „Istenem, segítsen rajtam jó uram! Segítsen rajtam!”

Vegre bizonyos gyógymódot ajánlanak. A lengyel zsidó most egyszerre megkomolyodik és szigorú arcvonással tartja szemmel az orvost, a kinek minden szavát mélyen látszik megfigyelni. Azután ravasz mosolylyal tagadólág rázza meg fejét. Nem, mondja ő, az az nem segít rajta — Tudja már azt biztosan.

Ez a Moser egy évig maradt Párisban, minden nap elment a kórházba s végre a villamos gyógymódot választotta ki magának. Charcot tanártól bizonyítványt kért, a melylyel elmehetne Rotschidhoz, a kitől pénzt akart kérni egy villamos gépre, a melyel hazavihetne Oroszországba, a hol magát pompásan gyógyíthatna. Kezdetben el volt ragadtatva a villamos gyógymód sikerétől, de azután újra panaszkodott. Újra földözbe vette Charcot tanárt és mindenkit, mig mindenütt sikert főlekre talált.

Azután odább állott, más országra, más orvos, más orvos után.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kösa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatali főtér 1828.)

Lichtenstein József

debreczeni vaskereskedő
(Piacz- és Kossuth-utca sarkán,
a depr. első takarékpénztár
épületében.)
csődtömegéhez

tartozóvasáruknak a csődbíróság határozata folytán kiárusítás utáni értékesítése elrendelvé:

Közhirre tétetik, hogy a leltározott rudvasak, öntvények, kályhák, takarékkonyhák, tengelyek, vaslemezek, lánczárak, zabolák, konyhafelszerelések, öntöttvas- és lemezdedények, Perge- és Vidacsekék, ekealkatrészek, vasboronák, szőröröstak, mindenemű gazdasági-eszközök, gep-szijjak, gummi- és kendertömők, épületvasalások, lakatos, kovács és gépészszerszámok, s általában mindenféle a vasaruszakmába tartozó czikkek készpénzítés mellett f. évi augusztus hó 12-étől kezdve a Piacz- és Kossuth-utca sarkán a Debr. első takarékpénztár épületében levő üzleti helyiségben

leszállított áron

eladatnak.

Debreczen, 1893. augusztus 12.

Szilágyi Imre

ügyvéd, csődtömeggondnok.

(359.)

2-3.

Eladó tanyaföld.

Az új földön, a m. pályaud-
főlen, eladó 12 és 1/2 hold új-
föld, a rajta levő épületekkel.
U. m: 2 szobás lakással, 12
jóságra való istállóval, 100 ser-
tésre való akollal. Értekezhet-
ni Bundi-utca 1177 sz. a. la-
kó tulajdonosnál. —

(350.)

3-2.

(362) **Megjelent:** 1-4

FROMMER A. HERMANN utóda

mag- és növénykereskedésének

FŐÜZLET: V. Takar-utca 5. BUDAPEST, FIOKÜZLET: VI. Andrássy-utl.

őszi árjegyzéke

virághagymákról és ősszel vetendő magvakról

Arjegyzékeket ingyen és bérmentve.

Mariaczei

gyomorcsépppek

Kitűnően hatnak a gyomor-betegségeknél.

nélkülözhetetlen és általános ismert házi- és népszer.

Jelek, melyekről a gyomor-betegségek felismerhetők: étvágytalanság, a gyomor-nyomása, búzás lehellet, felfútság, savanyú felbűlés, hasmenés, gyomorgöcs, felesleges nyálka-kiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgöcs, kemény székelés vagy székéles — Hathatos gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, amennyiben ez a gyomortól származott, gyomor-tulterhelésnél étellekkel és italokkal gúliszták, májbajok és hámorrbóidáknál.

Nevezett betegségeknél a **MARIACZEI GYOMORCSÉPPPEK** évek óta a legnagyobb sikerrel használtattak a mit száz és száz bizonyítvány igazol. Egy palack ára, használati utasítással együtt, 40 kr. Kettős palack 70 kr. Központi szétküldés **BRADY KÁROLY** gyógyszerész által, Krom-sie-ben, (Morvaország). A végjegy és aláírás megfigyelendő. Csak oly csépppek tessenek való diáknak elfogadni, melyeknek burkolására zöld szalag van ragasztva e szavakkal: „Valóságát bizonyítom.” E szalag az én aláírásommal van ellátva.

Valódi **MARIACZEI GYOMORCSÉPPPEK** kaphatók:

Debreczenben: Mihályovits István, Dr. Rotschnek Emil, Tamássy Béla, Tóth Béla és Balázs Ödön; Er-Mihályfaiban: Mátray István; Diószegen: Vaday Ignác, Hadhazón: Farkas Ödön, Hosszu-Palyiban: Sarossy Imre, — Kaban: Horváth Kálmán gyógyszerész uraknál. 33-43.

„DEBRECZEN” NYOMDÁJA

(FÖTÉR 1828. SZ. A. CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben)
teljesen újonnan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat:

takarékpénztári, kereskedelmi

ügyvédi és községi nyomtatványokat.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KÉSZIT:

Gyászjelentéseket, bál- és lakodalmi meghívókat.

ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT,
TÁNCZRENDEKET és ÉTLAPOKAT.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Videki megrendelések **ERDÉLYI ISTVÁN** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Nyomdánk, hol északkeleti Magyarország legregibb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN”,

és a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ” is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

Izléses kiállítás!
Jutányos árak!

Izléses kiállítás!
Jutányos árak!

Hirdetések a „DEBRECZEN” czimű lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

számlákat, rovatozott íveket, névjegyeket,

bor- és rum-vignetteket, falragaszokat,

MINDENEMŰ KÖRLEVELEKET és ÁRJEGYZÉKEKET.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

FOLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással

jutányos árakon.

Bírósági, végrehajtoi nyomtatványok készletben tartatnak.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Előzetes...
Egyes szám...

A lap szellemi részét...
Előfizethető...

A n...

(K. B.) Itt...
nemzet komoly...
tiségi kérdése...
oldalról fenyege...
gyobb, semhog...
lette. Ne üdj...
nyeljük a bajt...
higgadtan, de...
dóink után.

Sok körül...
hogy a nemzet...
tot mertek ült...
a magyar álla...
ki nyíltan —...
gyar kormány...
nemzetiségek e...

A magyar...
óta mindig a...
elkeseredett p...
gyárság sohas...
1867-iki kiegy...
zett minden...
szemben. A k...
a képviselőhá...
tiségekkel pak...
tumot drágán...
gálatokért a...
kellett nézni, e...
tak s azt hit...
földjén ök az...
parancsol. A...
legalább ezt...
Csak is így t...
Biharban is n...
kóromanizmus...

Abban se...
juk, hogy a...
kapnak bizta...
melyek Magya...
zetét s a ma...
rossz szemmel...
bizakdnak. T...
sem mernék t...
szaly tüzére. A...
tiségekkel sak...
gyarországot...
zelődés és gy...
tája az, hogy...
ismerik el a...
mindig az...
császárról bes...

A „DEBR...
Hiába tag...
Nem illik rá...
szöke kek szem...
tüzes szemekkel...
sem szöke,sem...
azok közé a s...
színevel olyan...
abban valami...
dozó merengés...
mindazokat, a...
nálnak: fölttél...
tébolyító széps...
napon fölkerest...
az örökösön...
előttem.

Mindjárt...
gyöngélkedik...
A követke...
fülkébe. Kábító...
körüli a keleti...
boudoire-t. Leo...
lámai között fe...
léig fedte be ju...
felhomályban is...
lat tiszta-arc...
csatlantak vol...
ala onlott fe...
ellentét erősen...
seget.